

EXPUNEREA DE MOTIVE PROPUNERE LEGISLATIVĂ

pentru modificarea și completarea art. 20 din Legea nr. 678 din 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și a unor prevederi privind accesul victimelor traficului de persoane la acte de identitate provizorii

Proiectul de act normativ are în vedere alinierea legislației naționale, în special a prevederilor *Legii 678 din 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*, la cerințele minimale ale Convenției Consiliului European privind Lupta împotriva Traficului de Persoane și ale Directivei 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și realizarea unor modificări și completări ale acestei legislații pentru a transpune măsurile europene de protecție a victimelor traficului de persoane. Intervenția legislativă vizează, de asemenea, facilitarea accesului victimelor traficului de persoane la obținerea de acte de identitate provizorii, în cazul în care au fost private de aceste acte.

I. Modificarea și completarea Legii nr. 678 din 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane

Intervenția legislativă vizează două aspecte: modificarea și completarea articolului 20 și introducerea unui nou articol, art. 31¹.

I.1. Modificarea și completarea articolului 20 la Legea 678/2001

În 2012, *Legea nr. 678 din 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane* a fost modificată prin *Legea nr. 187 din 2012*, iar articolul 94 pct. 3 introducea prevederile articolului 20 care a urmărit transpunerea principiului neurmării penale și nepedepsirii victimelor traficului de persoane prevăzut de articolul 26 din Convenția Europeană și articolul 8 al Directiva 2011/36/UE care stipulează că:

Convenția Europeană: Articolul 26 – Dispoziția de nesancționare

„Fiecare Parte va prevedea, potrivit principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, posibilitatea de a nu impune sancțiuni victimelor pentru că acestea au luat parte la activități ilegale atunci când au fost constrânse.”

Directiva 2011/36/UE: Articolul 8 - Neurmărirea penală sau neaplicarea de sancțiuni victimei

„Statele membre, în conformitate cu principiile de bază ale sistemelor lor de drept, iau măsurile necesare pentru a se asigura că autoritățile lor competente au dreptul de a nu urmări penal sau de a nu impune sancțiuni victimelor traficului de persoane pentru implicarea lor în activități infracționale pe care au fost obligate să le săvârșească drept consecință directă a faptului că au făcut obiectul oricăreia dintre faptele menționate la articolul 2.”

Articolul 20 alin. 2 din Legea 678/2001 reprezintă o transpunere lipsită de efectivitate privind situația sancțiunilor contravenționale aplicate victimelor traficului de persoane deoarece textul nu face referire la prevederile *Legii nr. 61 din 1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice*, trimitere obligatorie în vederea transpunerii corecte a normelor europene.

Articolul 20 alin. 2 - Legea 678/2001:

„ (2) Persoana supusă traficului de persoane care a săvârșit una dintre contravențiile prevăzute la art. 3 pct. 3 și 6 nu se sancționează.”

În actuala formă a textului, prin articolul 20 alin. 2 se înțelege că persoana care a săvârșit una dintre contravențiile prevăzute la art. 3 pct. 3 și 6 din *Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane* nu este sancționată. Atragem atenția asupra faptului că în această prevedere s-a strecurat o eroare materială, din moment ce art. 3 din acest act normativ nu doar că nu face referire la contravenții, dar nici nu include mai multe puncte, reglementând cooperarea interinstituțională, după cum se observă mai jos:

Articolul 3 - Legea 678/2001:

„Pentru o lupta eficienta împotriva traficului de persoane autoritățile și instituțiile publice prevăzute în prezentul capitol, organizațiile neguvernamentale și alți reprezentanți ai societății civile vor desfășura, separat sau, după caz, în cooperare, o activitate susținută de prevenire a traficului de persoane, în special de femei și copii.”

În realitate, legiuitorul trebuia să includă în prevederea art. 20 alin. 2 trimitere expresă la articolul 2 pct. 3 și 6 din *Legea 61/1991*:

Articolul 2 – Legea 61/1991:

„Constituie contravenție săvârșirea oricăreia dintre următoarele fapte, dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni:

[...]

3) apelarea, în mod repetat, la mila publicului, de către o persoană aptă de muncă, precum și determinarea unei persoane la săvârșirea unor astfel de fapte;

[...]

6) atragerea de persoane, sub orice formă, săvârșită în localuri, parcuri, pe străzi sau în alte locuri publice în vederea practicării de raporturi sexuale cu acestea spre a obține foloase materiale, precum și indemnul sau determinarea, în același scop, a unei persoane la săvârșirea unor astfel de fapte;”

În vederea transpunerii corecte și efective a principiului european al neurmării penale și nepedepsirii victimelor traficului de persoane se impune amendarea art. 20 alin. 2, după cum urmează:

„(2) Victima traficului de persoane care a săvârșit una dintre contravențiile prevăzute la art. 2 pct. 3 și 6 din Legea 61/1991 nu se pedepsește.”

Așadar, prin prezenta propunere s-a realizat o corectare a erorii cuprinse în art. 20 alin. 2. De altfel, lipsa corelării normelor de transpunere a obligațiilor internaționale cu *Legea nr. 61/1991* a dus la situația reclamată de către Grupul de Experții ai Consiliului Europei (GRETA) care în 2016 și-a exprimat îngrijorarea cu privire la femeile implicate în exploatare sexuală.

I.2. Introducerea articolului 31 la Legea nr. 678/2001

În conformitate cu prevederile **Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia**, articolul (18), statul trebuie să asigure asistență, sprijin și protecție victimelor de îndată:

Articolul (18) - Directiva 2011/36/UE:

“Statele membre ar trebui să asigure resursele necesare pentru asistarea, sprijinirea și protejarea victimelor. Asistența și sprijinul oferite ar trebui să includă cel puțin un set minim de măsuri care sunt necesare pentru a permite victimei să se reface și să scape de traficanți. Concretizarea unor astfel de măsuri ar trebui să țină seama, pe baza unei evaluări individuale, efectuate în conformitate cu procedurile naționale, de condițiile existente, de contextul cultural și de necesitățile persoanei în cauză. Ar trebui să se ofere asistență și sprijin persoanei respective de îndată ce există un indiciu întemeiat să se creadă că este posibil ca aceasta să fi făcut obiectul traficului și indiferent de dorința sa de a depune mărturie.”

În cazul victimelor care au fost traficate în afara granițelor țării și cărora le-au fost confiscate de către traficanți actele de identitate, accesul imediat la servicii de asistență, sprijin și protecție este direct legat de obținerea de noi acte de identitate. Potrivit articolului următor:

Articolul 29 - Legea 678/2001:

*“Ministerul Afacerilor Externe, prin misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, eliberează, în caz de necesitate, în vederea repatrierii, **documente de identitate cetățenilor români care au fost victime ale traficului de persoane, într-un timp rezonabil, fără întârzieri nejustificate.**”*

Însă, în fapt, documentele de identitate pe care le eliberează Ministerul Afacerilor de Externe sunt **titluri de călătorie** care nu pot fi folosite decât pentru trecerea frontierei, nu și pentru a primi asistență, sprijin și protecție în calitate de victimă:

“Titlul de călătorie este documentul care se eliberează de misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României **cetățenilor români aflați în străinătate** care nu mai posedă un document de călătorie valabil (carte de identitate sau pașaport), **pentru ca titularul să se întoarcă în țară**”. (Sursa: Ministerul Afacerilor Externe)

Titlul de călătorie nu este un act de identitate, potrivit legii, întrucât potrivit art. 12 din OUG nr. 97/2005:

Articolul 12 OUG 97/2005:

“(3) În sensul prezentei ordonanțe de urgență, prin act de identitate se înțelege cartea de identitate, cartea de identitate simplă, cartea electronică de identitate, cartea de identitate provizorie și buletinul de identitate, aflate în termen de valabilitate.”

Victimele traficului de persoane pot opta așadar, potrivit prevederilor legale, după ce au fost repatriate pentru o carte de identitate provizorie, cu valabilitate de 1 an.

Articolul 20 din OUG nr. 97/2005:

*“(2) Termenul de valabilitate a cărții de identitate provizorii este de:
a) un an, pentru situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a)-c);”*

În vederea transpunerii corecte și eficiente a cadrului normativ european privind asistența, sprijinul și protecția victimelor traficului de persoane, propunem introducerea unui cadru legislativ diferențiat pentru ca victimelor traficului de persoane să le fie facilitat accesul la cărțile de identitate provizorii și acestea să aibă o valabilitate extinsă.

Propunere articol 31¹- Legea 678/2001:

"Art. 31¹. Victimele traficului de persoane au dreptul la acte de identitate provizorii cu o valabilitate de 5 ani care să le fie emise la cerere în termen de maximum 3 zile de la data solicitării. Pe actele de identitate provizorii pot fi trecute drept adrese de domiciliu, o adresă de corespondență tip casuță poștală, sediul unui avocat, ori o altă adresă."

Față de cele prezentate mai sus, a fost elaborat proiectul de lege anexat, pentru modificarea și completarea Legii nr. 678 din 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 11 decembrie 2001, cu modificările și completările ulterioare și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97 din 2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 719 din 12 octombrie 2011, cu modificările și completările ulterioare.

În numele inițiatorilor,

Silvia-Monica Dinică - Senator USR

Ștefan-Iulian Lorincz - Deputat USR

Radu-Mihai Mihail - Senator USR

Mara-Daniela Calista - Deputat PNL

Sebastian-Ioan Burduja - Deputat PNL

ROMANIA

Lista susținătorilor

Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 678 din 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, a art. 2 din Legea nr. 61 din 1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice precum și pentru completarea art. 28 din Ordonanța de urgență nr. 97 din 2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	STEFAN IULIAN LORINCZ	/	USR
2	Badea Mihai Alexandru -		USR
3	NEAGU DENISA-ELENA		USR.
4	SAS LORANT		USR
5	POLITEANU MIHAI		USR
6	TODOSTO BENIAMIN		USR
7	Diana Stoica		USR PLUS
8	Iohim Cristian-Paul		USR
9	MOLNAR RADU-IULIAN		USR
10	CIOREK RADM		USR
11	BLAGA SAMUEL COSRUȚ		USR
12	BALTĂBETU VIOREL		USR
13	OPANA SILVIA TOIV		USR
14	RIZEA CRISTINA CAMELIA		USR
15	MANA BUZOIANU		USR PLUS
16	POLITEANU MIHAI		USR PLUS
17	CAMBERA OANA ALEXANDRA		USR

ROMANIA

Lista susținătorilor

Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 678 din 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, a art. 2 din Legea nr. 61 din 1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice precum și pentru completarea art. 28 din Ordonanța de urgență nr. 97 din 2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
18	Emmanuel Ungureanu		USR
19	SAS LORANT		USR
20	Simina Tulbur		USR
21	CEȘTI BEREA		USR
22	HAVARNEANU FILIP		USR
23	BERESU MONICA-ELENA		USR PUS
24	Fălcoi Nicu		USR
25	Ștefan Oancea-Dorobanta		USR
26	NEGOTI EVIDENȚĂ RECURS		USR
27	CRISTIAN GHICA		USR
28	PAVLE ȘTEFAN		USR
29	Ștefan Alexandru Robert		USR
30	SPĂTĂRUTĂ SIMONA		USR
31	IVAN DAN		USR
32	MUREȘAN CLAYTON		USR
33	NICOL COSTEȘ		USR
34	VLAD SERGIU COSMIN		USR

